

Wat is er aan de hand met de gevlochten fuikhoren na de winter 1996 ?

M.-Th. Vanhaelen

Tijdens de hete zomer 1995 kon je ze dagelijks gadeslaan in de zandige poeltjes, tussen de rotsblokken van het strandhoofd Ster der Zee, te Koksijde iets boven de gemiddelde laagwaterlijn : de sifho ver uitstekend, kruipend op hun lange, smalle crème-kleurige zwart-gestippelde voetzool. (Fig. 1) Bij verstoring lokten ze, door een korte krachtige slag van hun voetspier een buiteling uit, zodat ze terug op hun voet in de natte, zandige rotspoeltjes belandden en er zich vliegensvlug konden ingraven.

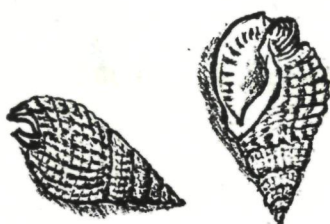

Fig. 1. *Nassarius reticulatus*

Ze leefden er talrijk. Sommige dagen telde ik meer dan 30 actieve kruipende dieren, onder andere op 24 augustus 1995. Samen met Ingrid Jonckheere ben ik ze meermaals gaan observeren. In de daaropvolgende herfst 1995 en winter 1995-96 werden nog regelmatig LEVENDE dieren gevonden, die ten gevolge van stormwind op het hogere strand aanspoelden.

Zelfs na de lange vorstperiode vond ik nog steeds LEVENDE fuikhorens en soms ook enkele dode dieren (zie tabel)

27-12-1995	ODK	2 levende + enkele doden	middenin de lange vorstperiode
22-02-1996	KOK	20-tal levend	na de enige zware storm
24-02-1996	KOK	2 levende, zeer actief	kruipend, bij de vloedlijn
08-03-1996	KOK+ ODK	10-tal levend + 10-tal dood	ook zeer kleine ex., $\pm 2,2$ cm
09-03-1996	KOK+ ODK	enkele levend	van 1,8 cm tot 2,5 cm

Doch op 25 maart 1996 spoelden plots zeer talrijk en alleen nog fuikhorens met DODE dieren en VLEESRESTEN aan. (Geur !) Ik kon er toen zomaar 238 verzamelen te

Koksijde over een afstand van $\pm 1,5$ km. Sinds die dag vond ik nog slechts DODE dieren tussen De Panne en Oostduinkerke. (Van 25-03-1996 tot 12-04-1996).

Ook vanaf 11 mei 1996 tot 16 september 1996 lagen er alleen nog LEGE (geen geur) recente horentjes, vaak tot een paar 100-exemplaren per strandbezoek.

In dezelfde periode, vanaf 8 juni 1996 tot 30 juli 1996 spoelden nochtans overvloedig voorwerpen en organismen vol verse eikapsels (Fig. 2) aan, maar levende dieren vond ik op het strandhoofd niet meer terug in de zomer 1996 !

WV

Onlangs op 16 september 1996 lagen er weer verse eikapsels *Nassarius reticulatus*, met inhoud te Koksijde.

Fig. 2 : Eikapsel *Nassarius reticulatus*

En eindelijk op 17 september 1996 vond ik er opnieuw één LEVENDE fuikhoren. Hij vertoonde nog wat reacties, doch kon niet meer kruipen. Regelmatig spoelen er ook nog massa's lege horentjes aan, en meer en meer verschijnen er zeer kleine lege exemplaren van minder dan 2 cm in de vloedlijn.

De fuikhorens die je momenteel vindt, hebben een lengte variërend tussen 1,4 cm en 3,1 cm.

De oorzaak van de grote sterfte in de soort kunnen we slechts min of meer gissen! Misschien zijn alleen de individuen die rond de laagwaterlijn leefden omgekomen. (Alhoewel *Nassarius reticulatus* zich nogal goed kan beschermen bij vriesweer : zie Vanhaelen 1994). Wellicht leven er nog een groot aantal dieren dieper in zee, de soort kan immers tot ± 15 m diep leven (Graham, 1988). Kan de *Polydora-ciliata*-plaag die na de winter 1996 toesloeg en dikke slijklagen vormde op de strandhoofden, net in het leefgebied van de fuikhorens, iets met de sterfte te maken hebben ?

Of zou de soort reeds zo talrijk op onze kusten leven, dat er gewoon een natuurlijke uitdunning plaats grijpt ?

Zal er terug een vlot herstel optreden (of niet ?) van de nu alom verspreide en veel verzamelde fuikhorens ? Uitkijken maar, beste strandwaarnemers, en laat eens iets van jullie bevindingen weten aan onze redactie.

Litteratuur

Graham, A., 1988. Synopsis of the British Fauna. Nr.2. Molluscs : Prosobranch and Pyramidellid Gastropods. Brill/Backhuis. 408-410.

Vanhaelen, M.-Th., 1994. Nog meer levende *Nassarius reticulatus* in De Panne. De Strandvlo 14(1) : 41

**Lindegaarde 3
1830 Machelen**

Naschrift :

Op 6 oktober 1996, werd ik weer geconfronteerd met het zeer talrijk aanspoelen van fuikhorens. Na één nacht rukwinden uit N.W. vond ik vóór de dijk van Oostduinkerke, over een lengte van $\pm$ 750 m in het medio-litoraal in totaal 189 horentjes; ze waren allemaal leeg, zonder vleesresten (geen geur) en met vers voorkomen behalve één met het dier dat over het aanspoelsel kroop op zijn lange, als met zwarte inkt fijn bespatte voetzool (Fig. 3).

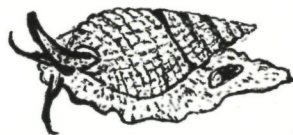

Fig. 3. *Nassarius reticulatus*

Dit dier was nog in optimale conditie. De lange siffo, eveneens met die typische 'zwarte inktspatjes' werd $\pm$ 1,5 cm uitgestoken. Ook de onderzijde van de voetzool vertoont de zwarte spikkels. Als je het horentje omdraait, met de mondopening naar boven kan het dier, door enkele spiersamentrekkingen, een ruk en een volledige draai weer op zijn zool terecht komen. Het dier duwde, in een beetje zeewater een zware gesloten oester *Crassostrea gigas* van 6 cm x 4 cm omhoog en kroop er onderdoor !

De 189 fuikhorens werden in amper een halfuurtje opgeraapt. Tijdsgebrek belette me, verder te zoeken, maar ik vermoed dat er nog veel meer *Nassarius reticulatus*-horentjes lagen, die dag.

Alleszins een verschijnsel dat de moeite loont om te blijven volgen !

M.-Th. Vanhaelen